

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

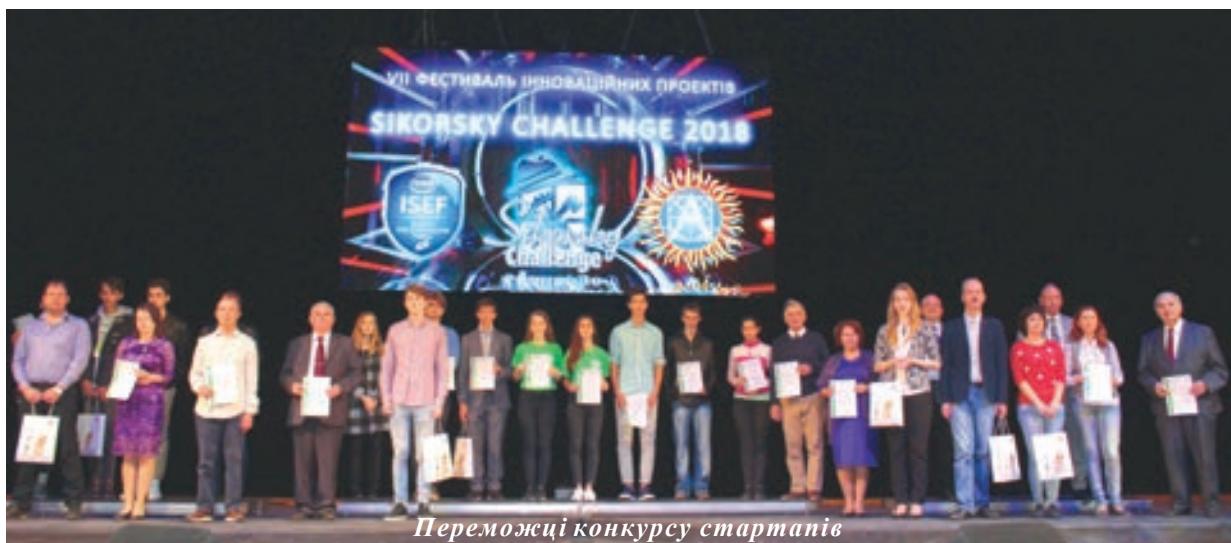
Київський Політехнік

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Безкоштовно

25 жовтня 2018 року

№30 (3246)

Переможці конкурсу стартапів

Фестиваль «Sikorsky Challenge 2018»

Уже восьме в КПІ ім. Ігоря Сікорського пройшов Всеукраїнський фестиваль інноваційних проектів "Sikorsky Challenge".

Фестиваль проводиться з 2011 року і став однією з дуже важливих щорічних подій у сфері інноватики України. І заявленої мети – створення можливості для школярів, студентів, науковців і підприємців узяти участь у дослідницьких програмах і проектно-конструкторських роботах задля їх подальшої комерціалізації, заснування стартапів і виведення інноваційних продуктів на національний та міжнародні ринки, він, безумовно, досягає. Свідченням цього є постійне зростання числа реалізованих проектів і успішних стартапів, які вперше були відзначенні інвесторами саме на фестивалях "Sikorsky Challenge". Тому щороку його гостями бувають відомі вчені, бізнесмени, державні діячі. Цього року спеціальним гостем відкриття, яке відбулося 16 жовтня, став лауреат Нобелівської премії в галузі медицини і фізіології 2001 року сер Пол Нерс.

У тих, хто бере участь у фестивалі вперше, та у його гостей завжди виникає запитання, чому в його логотипі є капелюх. Відповідь на це проста: це не просто капелюх, а капелюх всесвітньо відомого авіаконструктора Ігоря Сікорського – колишнього студента КПІ, іменем якого названо фестиваль. Цей капелюх був, за передказами, його талісманом, тому організатори фестивалю впевнені, що він принесе удачу й нинішнім його послідовникам.

У рамках фестивалю цього року проведено Всеукраїнський конкурс стартапів "Sikorsky Challenge 2018" і конкурс науково-технічної творчості школярів "POLYTECO Україна 2018-2019" (Національний етап Міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів "Intel ISEF"). Активну участь у ньому вже традиційно взяли і юні дослідники Малої академії наук України. Загалом учасники конкурсу представили на фестиваль понад 200 розробок з різноманітною тематикою.

Прийом проектів на Всеукраїнський конкурс стартапів "Sikorsky Challenge 2018", який дав назву восьмому фестивалю, розпочався наприкінці квітня. Після попереднього відбору і тренінгів у фінал вийшло 55 проектів. Їх оцінювало авторитетне міжнародне журі. Автори та авторські колективи проектів-переможців отримали можливість реалізувати свої розробки в середовищі Наукового парку "Київська політехніка" за підтримки грантових та венчурних фондів. До речі, про журі: до його складу входили як науковці, представники провідних українських і закордонних технічних вишів, органів державної виконавчої влади, банків і громадських організацій відповідного профілю, так і представники великих інвестиційних компаній і фондів, а також транснаціональних компаній. Воно було дійсно міжнародним, адже серед членів журі були представники України, Азербайджану, Сполучених Штатів Америки, Китаю та Польщі.

До фіналу конкурсу "POLYTECO Україна 2018-2019" (Національний

етап Міжнародного конкурсу науково-технічної творчості школярів Intel ISEF) вийшло майже 160 проектів у шести категоріях: "Математика", "Фізика та астрономія", "Інженерія", "Енергетика", "Хімія" та "Інформаційні технології". Географія учасників дуже широка: вони приїхали з 19 областей України. Звичайно, були серед них і кияни. Серед членів наукового журі конкурсу – провідні вчені та освітяни з наукових і науково-освітніх установ України. При визначені переможців члени журі оцінювали не лише науковий рівень проектів, але й презентаційні та комунікаційні навички конкурсантів, їхнє вміння мислити логічно, володіння англійською мовою, завершеність проектів, адже найкращі з суперфіналістів у травні 2019 року представлятимуть Україну на Все світому фіналі конкурсу "Intel ISEF" у м. Фінікс (США, штат Аризона), у червні 2019 року – на конкурсі "Genius Olimpiad" у м. Освего (США, штат Нью-Йорк) та інших.

Ознайомитися з конкурсними проектами могли всі охочі: ще перед урочистою церемонією офіційного відкриття фестивалю його учасники та гості мали можливість оглянути виставку розробок учасників конкурсу "POLYTECO Україна 2018-2019", яка проходила в головному залі Державного політехнічного музею. Водночас у холі Центру культури та мистецтв КПІ ім. Ігоря Сікорського працювала виставка

Закінчення на 4,5-й стор.

СЬОГОДНІ
В НОМЕРІ:

1
4-5
**Фестиваль
інноваційних
проектів
«Sikorsky
Challenge 2018»**

2
**На виставці
"Зброя та
безпека – 2018"**

**Стартап –
це легко!**

3
**Гендерна
рівність**

6
**Осінній турнір
з тенісу**

7
**Золоті імена
Київської
політехніки**

Оголошення

8
**Фінал
Ліги сміху КПІ**

**Острів
Джарилгач**

Київські політехніки на міжнародній виставці "Зброя та безпека – 2018"

У роботі XV Міжнародної спеціалізованої виставки "Зброя та безпека – 2018", яка пройшла з 9 по 12 жовтня у Міжнародному виставковому центрі на Броварському проспекті Києва, активну участь взяли й представники Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського".

На виставковій площі й стендах університету було представлено розробки співробітників, аспірантів і студентів Механіко-машинобудівного інституту та Інституту телекомунікаційних систем, інженерно-фізичного, інженерно-хімічного, хіміко-технологічного, зварювального, приладобудівного та теплоенергетичного факультетів – усього 26 проектів. Серед експонатів і описів – броня із надміцніх надтвердих армованих керамічних матеріалів і бойові ножі та елементи захисту військової техніки і людей з нових матеріалів, наземний роботизований комплекс, який включає маніпулятор на самохідній телекерованій платформі для розмінування, комплекси для моніторингу інфраструктури на основі безпілотних літальних апаратів "Arrow" і "SkyBow", БПЛА на сонячній енергії, дрон для охорони інфраструктури, системи захисту десанту броньованої машини, функціонально-орієнтована елементна база для побудови високоефективних систем приводів роботизованих компл-

ексів військового призначення (прецензійна аеростатична опора, мобільна система приводів на аеростатичних опорах і таке інше), переносна система очищення води в польових умовах "Сова", переносний комплект для ремонтного зварювання в польових умовах, малогабаритна станція тропосферного зв'язку нового покоління, система виявлення спроб проникнення сторонніх об'єктів у зону охорони, вторинний військовий еталон одиниці електричної напруги тощо.

З виробами і проектами київських політехніків мали змогу ознайомитися потенційні замовники, партнери і покупці не лише з України, але й з інших країн, тим більше, що для участі в ній до Києва прибули делегації 15 іноземних держав.

У межах програми виставки також було проведено VI Міжнародну науково-практичну конференцію "Проблеми координації воєнно-технічної та оборонно-промислової політики в Україні". Перспективи розвитку озброєння та військової техніки". На ній з доповіддю "Досвід наукового супроводження оборонно-промислового комплексу України" виступив проректор з наукової роботи КПІ ім. Ігоря Сікорського академік НАН України Михайло Ільченко. Він розповів про напрями, за якими працюють нині

фахівці КПІ ім. Ігоря Сікорського, які реалізують проекти оборонного або підвійного призначення, та про пріоритети, які визначив для себе університет у підтримці таких проектів. Логічним розвитком цих принципів є рішення про створення в структурі університету нового підрозділу – Інституту оборонних технологій, в якому не лише концентруватимуться більшість розробок спеціального характеру, але й забезпечуватиметься підготовка і перепідготовка інженерів і управлінців вищої кваліфікації підприємств оборонно-промислового комплексу, а також у сфері безпеки та оборонної промисловості аж до рівня керівників підприємств і заступників міністра профільних міністерств.

Крім того, політехніки взяли активну участь у семінарах, присвячених окремим проблемам розвитку українського ВПК – на них пролунало декілька виступів представників підрозділів КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Дмитро Стефанович

Стартап – це легко!

11 жовтня в Бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського відбулась цікава і надихаюча лекція "Стартап – легко!" Спікер – Олексій Мась – керівник Innovation Lab у "Київстар", радник президента "Київстар" з IT та Digital, людина з багатим досвідом створення успішних і відомих стартапів. Він один із перших інтернет-бізнесменів України, співзасновник Української банерної мережі, Українського порталу, рекламної агенції InternetExpert, файлообмінної мережі infostore.org, поштового сервісу Mail.ua та ін., член експертної ради в трьох стартап-біржах, був ментором у більш ніж 50 стартапах. У невимушений і творчій обстановці Олексій ділився своїм досвідом створення та розвитку стартапів. Розповідав про те, як шукати стартап-команду, якими особистими

якостями повинні володіти люди, що працюють над стартапом. Говорив про основні фактори успіху стартапів, про те, як шукати інвесторів та про мистецтво помиллятись і не зупинятись на досягнутому. А ще було багато прикладів успішних і відомих на весь світ проектів, які вирости зі стартапів.

Також Олексій порекомендував усім присутнім досить багато літератури, в якій можна знайти відповіді на основні запитання, що так активно ставили присутні. Вечір був дуже насичений і продуктивний. Дякуємо Олексію за те, що завітав до бібліотеки, за відкритість, ясність думок і натхнення, яким він заразив усіх присутніх.

Інф. прес-служби НТБ КПІ ім. Ігоря Сікорського
Фото Аріни Черінсько

Виступає Олексій Мась

Гендерна рівність – ознака сучасності

Гендерний аудит нашого досвіду.

Впровадження гендерної рівності до всіх сфер життя є ознакою сучасності. В Україні прийнято та ратифіковано низку міжнародних документів, які спрямовані на забезпечення рівних прав жінок та чоловіків, зокрема рівного доступу до вищої освіти. Одним із механізмів та етапів впровадження політики рівних можливостей є гендерний аудит, який дозволяє оцінити стан імплементації положень гендерної політики. На сьогодні гендерний аудит розглядається дослідницькими

лігії, наявності судимості, а також від інших обставин. Ніхто не може бути обмежений у праві на здобуття вищої освіти, крім випадків, встановлених Конституцією та Законами України.

Наш досвід. Український центр гендерної освіти був створений у 2001 році відповідно до Меморандуму Програми Розвитку ООН в Україні та НТУУ "КПІ". Меморандум передбачає спільну роботу з імплементації гендерної компоненти в освітні програми та систему вищої технічної освіти.

укової спільноти до інформаційних технологій задля подолання "цифрової прірви".

"Найсвіжіший" наш гендерний проект пов'язаний із підготовкою фахівців у сфері геоматики. Спільний проект Vancouver Island University (Канада), КПІ ім. Ігоря Сікорського та КНУ ім. Тараса Шевченка "Закладення основи інфраструктури просторових даних: забезпечення бази в українському уряді для підтримки стабільного економічного зростання" реалізувався у 2012–2018 роках. Оскільки гендерні компетентності входять до рекомен-

Учасниці конференції "Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє"

та експертними колами як ефективний засіб удосконалення соціально орієнтованої політики як на рівні держави, так і на рівні окремої установи чи організації.

В Україні є відомою методологія Міжнародної організації праці, що характеризує гендерний аудит як новий спосіб, моніторингове знаряддя у сфері просування політики гендерної рівності. За допомогою гендерного аудиту аналізують, якою мірою принципи гендерної рівності реалізовані в діяльності організації (компанії, університету), яким чином гендерний компонент інтегрований до стратегічних, програмних документів, звітів про діяльність та у функціонування організації.

У 2015 році з ініціативи Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти ЗВО (членом якої є наш центр гендерної освіти) було проведено в рамках проекту "Гендерний мейнстримінг у вищих навчальних закладах України" гендерний аудит 15 українських університетів. У результаті цього аудиту 4 технічні виші України отримали гендерний паспорт.

Наш університет є одним із перших у розробці гендерної складової вищої технічної освіти. І хоча через низку причин гендерний аудит у нас не проводився, ми маємо певні здобутки імплементації гендерної тематики у свою діяльність (див. "КПІ" №26 за 2018 р.). Адже право на вищу освіту гарантується незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до ре-

У нашому університеті починаючи з 2001 року реалізуються гендерні проекти. Першим був наш проект з інформаційної підтримки впровадження гендерної освіти в Україні від Канадського агентства міжнародного розвитку, Посольства Канади в Україні та Канадсько-українського гендерного фонду. У співпраці з UNDP ми брали участь у програмі "Гендер у розвитку". Створені та поширені на електронних носіях матеріали науково-практичних семінарів, що відбувались по всіх регіонах України, та випуски річних дайджестів "Інформаційна підтримка впровадження гендерної освіти в Україні" здобули високу оцінку фахівців з гендерної проблематики та користувалися постійним попитом. Цікаво, що перші матеріали проекту виходили ще на дискусіях.

У 2011 році Програма рівних можливостей та прав жінок в Україні оголосила конкурс "Підтримка гендерних досліджень та гендерної освіти в українських університетах, дослідницьких та наукових центрах". Наш проект "Програмне забезпечення для оцінювання знань з гендерних модулів відповідно до системи ECTS" виграв конкурс, а розроблену в рамках цього проекту програму ми назвали BERIT – на честь шведської науковиці Беріт Ларсон. Ключовою ідеєю цього проекту була не лише підтримка переходу в Україні гендерних досліджень у професійне русло та демонстрація важливості застосування інформаційних технологій для інституціалізації гендерних досліджень в Україні, а й залучення представниць академічної та на-

дованих як у Канаді, так і в Україні, нами було розроблено гендерну складову програми підготовки фахівців-геоматиків.

Також наш університет багатий на різноманітні заходи для жінок-науковців. Тут проходять міжнародні науково-практичні конференції "Жінка в науці та освіті: минуле, сучасність, майбутнє" та "Гендерний компонент у структурі вищої технічної освіти та природничих науках". Конференції мають на меті проаналізувати стан та спрямувати зусилля викладачів і науковців на здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень гендерного спрямування, участь жінок у природничих науках, а також проаналізувати стан впровадження в Україні гендерної компоненти до системи вищої освіти, зокрема до вищої технічної освіти, сприяти обміну досвідом між українськими та іноземними фахівцями з гендерної проблематики, в тому числі гендерної освіти, представити найбільш важливі українські та міжнародні гендерні проекти й програми.

Гендерне законодавство в Україні перебуває у стані постійного вдосконалення, а його імплементація до вищої освіти має на меті надання науково-практичної допомоги викладачам, студенткам та співробітникам і співробітницям у впровадженні принципу рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, тож для КПІ ім. Ігоря Сікорського важливо тримати руку на пульсі гендерного законодавства і залучення для цього нових технологій.

Інф. Українського центру гендерної освіти

Фестиваль «Sikorsky Challenge 2018»

**Закінчення.
Початок на 1-й стор.**

презентація "Майбутнє України", на якій було представлено кращі інноваційні розробки членів Малої академії наук. А наступного дня демонстраційні стенди з проектами фіналістів стартапів "Sikorsky Challenge 2018" було розгорнуто в залі інноваційного підприємництва, де впродовж двох днів проводилися й пітч-презентації розробок учасників для членів журі.

Утім, фестиваль – це не лише конкурси найцікавіших винаходів, розробок і новітніх гаджетів, але й, не в останню чергу, нетворкінг. Отож на цього приїздять, щоб поспілкуватися з цікавими людьми, познайомитися з інвесторами та бізнес-ангелами, зав'язати корисні знайомства з колегами, науковцями та журналістами під час кава-брейків тощо. А ще – взяти участь у тих заходах, які підготували для учасників і гостей організатори. Їх цього року не бракувало, особливо для наймолодших учасників та їх педагогів. Конкурсанти "POLYTECO Україна 2018-2019" не лише захищали свої проекти перед членами журі, але й ознайомилися з експонатаами Державного політехнічного музею при КПІ ім. Ігоря Сікорського, оглянули Київ під час автобусної екскурсії, стали свідками експериментів, продемонстрованих студентами і викладачами інститутів і факультетів КПІ на науково-експериментальних майданчиках, розгорнутих у Науково-технічній бібліотеці, і навіть отримали можливість побачити розроблений і складений студентами-політехніками пегоновий болід "Формула Студент КПІ", який цього року представляв університет на міжнародних змаганнях у Нідерландах.

Переможців конкурсів було оголошено в Центрі культури і мистецтв КПІ ім. Ігоря Сікорського під час урочистого закриття фестивалю 19 жовтня.

За сім років проведення фестивалю вже склалася певна традиція проведення таких нагороджень: спочатку на сцену Центру культури і мистецтв виходять переможці конкурсу стартапів, який дав свою назву усьому фестивалю, потім – наймолодші учасники, які перемогли в конкурсі для школярів, – цього року це конкурс "POLYTECO Україна 2018-2019". Разом з ними, окрім членів журі, виходять представники фондів і компаній, які вирішили підтримати найкращі, на їхній погляд, проекти та їхніх авторів.

Отож і тепер першими на сцену вийшли організатори та члени Міжнародного експертного журі конкурсу стартапів. Цьогоріч на цей кон-

курс надійшло 155 стартап-проектів. 55 з них змагались у фіналі. Переможцями визнано 33 проекти, автори яких підписали меморандуми з потенційними інвесторами або були відзначені міжнародним експертним журі чи партнерами інноваційної екосистеми "Sikorsky Challenge".

Міжнародне експертне журі конкурсу стартапів "Sikorsky Challenge" відзначило такі проекти в таких номінаціях:

Краща ідея проекту

– NanoInk for 2D and 3D. Друк наочорнілами.

Краще рішення проблем потенційних клієнтів

– AZIOT;

– Можливості підвищення продуктивності тепличного господарства за рахунок торсійної дарсонвалізації;

Краще технологічне рішення

– Балансувальна платформа із зворотним біологічним зв'язком для реабілітації на етапі протезування;

– Виявлення шаблонів дихання людини за допомогою глибоких згорткових нейронних мереж (CNN).

Краща бізнес-модель

– Eco-profit.

для реабілітації на етапі протезування;

– Відновлення родючості ґрунтів за рахунок альголізації синьо-зеленими азотфіксуючими водоростями;

– Вуглецевоволокнистий наноструктурний активований сорбційно-аплікаційний матеріал медичного та технічного призначення;

– Можливості підвищення продуктивності тепличного господарства за рахунок торсійної дарсонвалізації;

– Проект "Антистрес";

– Склобазальтопластикова тара для пакування, зберігання, транспортування боєприпасів;

– Технологія виробляння засклованих пелет з підвищеною калорійністю та міцністю, стійких під час зберігання та перевезення;

– Універсальний екологічно чистий утилізаційний комплекс.

Фонд науково-технічного розвитку України ім. академіка В. Міхалевича відзначив такі проекти:

– FLAZ. Технологія екстракції корисних матеріалів з відходів;

– NanoInk for 2D and 3D. Друк наочорнілами;

– Shot Analyzer;

– Утилізація шин кріоакустичним методом;

– Швидкісне компактування твердих сплавів.

Патентне бюро "Бенатов та Партнери" відзначило проект "Універсальний екологічно чистий утилізаційний комплекс".

Компанія "ПРОГРЕСТЕХ-Україна" відзначила проект "Система дуалної підготовки авіаційних інженерів для України".

Церемонія нагородження переможців конкурсу "POLYTECO Україна 2018-2019", який є національним етапом міжнародного конкурсу "Intel-ISEF" (його фінал проходить наступного року в США), як і завжди, була особливо урочистою.

Отже, переможці конкурсу "POLYTECO Україна 2018-2019":

За категорію "Інформаційні технології":

1. II місце – Максим Ковал'чук (Маріупольський міський технологочний ліцей, Донецька область) "Лего-SIM800L. Нестандартне використання GSM-зв'язку".

2. II місце – Ігор Чопан, Данило Савченко (Харківський навчально-виховний комплекс №45 "Академічна гімназія") "UFO – новий пристрій для безпечної розблокування комп'ютера з додатковими функціями".

3. II місце – Дмитро Лопушанський (Львівська середня загальноосвітня школа I-III ступенів №8 з поглибленим вивченням німецької мови) "Мультифункціональний пристрій для незрячих".

4. III місце – Давид Вініарський (Ліцей "Голосіївський" №241 м. Києва) "Веб-сайт для онлайн-волонтерства".

5. III місце – Сергій Тімофеєв (Технічний ліцей м. Києва) "Месенджер zargums".

6. III місце – Артем Агванян (Маріупольський технічний ліцей, Донецька область) "Швидконспект".

7. III місце – Назарій Сингаївський (Технічний ліцей м. Києва) "Інформаційна система запобігання лісовим пожежам".

8. III місце – Назар Поночевний (Спеціалізована школа №52 з поглибленим вивченням IT-технологій м. Києва) "ExploreYourMind. Програмне забезпечення для гармонійного поєдання відео та музики".

9. IV місце – Нікіта Сazonov (Ліцей "Голосіївський" №241 м. Києва) "Мобільний додаток "Kyiv Metro GuideBook".

10. IV місце – Дмитро Палағін (Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛ) "Інтернет-сервіс з використанням колективного інтелекту людей для прогнозування відповідей в задачах без відомих розв'язків".

Виставка розробок учасників конкурсу "POLYTECO Україна 2018-2019"

Президентський фонд Леоніда Кучми "Україна" відзначив такі проекти:

– Shot Analyzer;

– Z-Scooter (електротранспорт);

– Автомобіль: безпека для дитини;

– Автономний робот-помічник з голосовим керуванням;

– Вдосконалення конструкції сонячної батареї для підвищення її ККД;

– Переробка пластикових відходів за допомогою сонячної енергії;

– Переробка шліфувальних шламів;

– Система аварійної герметизації;

– Термостійка фарба;

– Утилізація шин кріоакустичним методом.

Компанія "Golden Egg Technology" відзначила такі проекти:

– Eco-profit;

– UATAG (Unique Authentication Tag) – технологія захисту від підробок;

– Балансувальна платформа із зворотним біологічним зв'язком

– Відновлення родючості ґрунтів за рахунок альголізації синьо-зеленими азотфіксуючими водоростями;

– Можливості підвищення продуктивності тепличного господарства за рахунок торсійної дарсонвалізації;

– Структурскоп EG;

– Зубна паста з активними наночастинками "Чарівниця".

Компанія "Хуавей Україна" відзначила такі проекти:

– DIP;

– iNet for Pet. Інтернет для хатніх улюбленців;

– RoadSSL. Впровадження розумного вуличного освітлення;

– Автономний робот-помічник з голосовим керуванням;

– Віртуальний клас. Онлайн-плат-

форма для проведення дистанційних занять;

– Система аварійної герметизації;

– Сонячний комп'ютер.

Компанія "Технології високих енергій" відзначила такі проекти:

ВІТАЄМО! Ігорю Валентиновичу Коваленку – 70!

22 травня виповнилося 70 років доценту кафедри хімічного, полімерного та силікатного машинобудування КПІ ім. Ігоря Сікорського, кандидату технічних наук Ігорю Валентиновичу Коваленко.

Життєвий шлях Ігоря Валентиновича – це епоха цілого життя на кафедрі, життя з самого дитинства, оскільки в нашому інституті працювали його батько – Валентин Іванович, якого ми, студенти-старшокурсники, дуже шанували і любили. Він завжди приходив нам на допомогу, підказуючи чи контролюючи наші знання. Так, завдяки лише йому, ми, студенти п'ятого курсу кафедри автоматизації хімічних виробництв, змогли проходити практику на Камчатці, на рибоконсервному заводі м. Більшерецька. Він завжди був поруч із нами, він був учителем з великої літери. Ми це з вдячністю пам'ятаємо!

Життєвий шлях Ігоря Валентиновича Коваленка в КПІ почався зі вступу на факультет хімічного машинобудування, який він закінчив з відзнакою в 1971 році. Після цього, з 1971 по 1974 рр., навчався в аспірантурі на факультеті хімічного машинобудування під керівництвом д.т.н., проф. Ю.Ю.Лукача. В 1976 р. успішно захистив кандидатську дисертацію, а в 1979 р. став доцентом кафедри хімічного,

полімерного та силікатного машинобудування. З 1980 по 1984 рр. він виконував організаційну та педагогічну роботу в Алжирі, де працював викладачем і завідувачем кафедри Національного інституту легкої промисловості.

За час роботи в Київській політехніці Ігор Валентинович показав себе досвідченим, висококваліфікованим спеціалістом і педагогом, який зробив вагомий внесок у розвиток науково-педагогічної бази факультету і підготовку наукових та інженерних кадрів.

Він є автором і співавтором близько 170 наукових робіт, серед яких 13 авторських свідоцтв СРСР, 6 патентів України на винаходи, 15 патентів розчинутих за кордонних країн, 6 навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України та підручника "Основні процеси, машини та апарати хімічних виробництв". Ігор Валентинович є також автором 12 монографій та майже 20 методичних вказівок з навчальних курсів.

І.В.Коваленко нагороджений Почесною грамотою Міністерства

освіти і науки України. У 2007 році нагороджений Знаком Міністерства освіти і науки України "Відмінник освіти України". Студентські роботи, виконані під його керівництвом, неодноразово отримували

нагороди та займають почесні місця на різних конкурсах. Так, 5 магістрів, керівником у яких був Ігор Валентинович, отримали золоті медалі Всеукраїнського конкурсу "Золотий каштан", присвяченого проблемам пакування. Багато його студентів згодом самі стали викладачами та успішно займаються науковою

діяльністю. Під керівництвом І.В.Коваленка захищено 2 кандидатські дисертації, а також підготовлено цілу плеяду висококваліфікованих інженерів-механіків.

І.В.Коваленко посів друге місце в університетському конкурсі на кращий підручник, навчальний посібник та монографію за три книги (у співавторстві з В.В.Малиновським): "Основні процеси, машини та апарати хімічних виробництв", "Розрахунки

основних процесів, машин та апаратів хімічних виробництв", "Навчальні дослідження процесів, машин та апаратів хімічних виробництв".

У 2004–2005 рр. І.В.Коваленко, як патріот України, був учасником Помаранчевої революції, відстоюючи 62 дні свободу на барикаді №1 на вулиці Банковій. Свої спогади про барикаду та події тих бурхливих днів він описав у творі "Дев'ять яскравих днів моєї Помаранчевої революції".

Таланти Ігоря Валентиновича проявляються не тільки у викладацькій та науковій роботі. Більше 53 років він є учасником оркестру народних інструментів Міжнародного центру культури і мистецтв. Оркестр став лауреатом конкурсу "Музика світу" в Італії, відвідав з концертами Югославію, Німеччину, Білорусь, Литву, Узбекистан. У 2014 році І.В.Коваленко став переможцем конкурсу, присвяченого 200-річчю від дня народження Т.Г.Шевченка, на кращий літературний твір.

Хочеться побажати шанованому ювілярю подальших успіхів у роботі, нових наукових та творчих досягнень, прекрасних успіхів у музиці, міцного здоров'я, бадьорості та сімейного благополуччя на довгі роки життя.

В.П. Юрчук, проф. ФМФ

Удар, іще удар: на осінньому тенісному турнірі

Осінній тенісний турнір на першість КПІ ім. Ігоря Сікорського, організований викладачами відділення тенісу кафедри фізвиховання, відбувся 5–7 жовтня. За перемогу змагалися 32 студенти з 14 факультетів – "досвідчені" минулорічні учасники та студенти-тенісисти, які тільки вступили до університету. По-

ри осінню прохолоду, вболівати "за своїх" зібралися численні друзі та знайомі. Підтримав турнір та допоміг зробити його святковою подією UKRSIBBANK BNP Paribas Group, який не тільки спонсорує найвідоміші тенісні турніри світу, але й проводить змагання We are tennis Cup серед своїх співробітників. Організа-

ційну допомогу надав департамент навчально-виховної роботи університету.

У перший день турніру яскраво проявили себе першокурсники Андрій Демчишин (ТЕФ) та Ігор Когутяк (ФБМ). Стало зрозуміло, що команда тенісних зірок, якими заслужено вважають Ігоря Бесєдіна, Елизавету Константінову, Олександру Кібко, Володимира Венгера, Гліба Підвашецького та інших, поповнилася новими перспективними гравцями.

На півфінальні та фінальні зустрічі наступного дня завітали навіть батьки гравців. Матчі тривали протягом кількох годин, і надвечір стали відомі переможці.

У чоловічому розряді переможцем турніру став **Михайло Муравйов** (ПБФ), II місце в **Андрія Демчишина** (ТЕФ), третє – в **Ігоря Когутяка** (ФБМ). Першою ракеткою серед дівчат цього року стала **Елизавета Константінова** (ФЕА), яка у фінальному матчі перемогла **Олександру Кібко** (ФІОТ). **Олена Третяк** (ПБФ) посіла третє місце.

Переможці отримали грамоти і медалі. Їх привітали: старший викладач відділення тенісу Ірина Бурлака – головний організатор турніру, Ігор

Степанюк зі студентської профспілки та представник UKRSIBBANK BNP Paribas Group Тетяна Джумак.

Але фінальними матчами за титул чемпіонів КПІ ім. Ігоря Сікорського змагання не обмежилися. У неділю, 7 жовтня, відбулися товариські матчі наших студентів та тенісистів партнера турніру – UKRSIBBANK BNP Paribas Group, який представляли Д.В.Уваров – керівник Департаменту супроводження ІТ інфраструктури та бізнес-додатків, О.С.Нестеренко – керівник Центру супроводження ІТ інфраструктури, С.О.Урбанас – провідний фахівець з роздрібного бізнесу, Дмитро Шавалюк – фахівець Центру технологічної підтримки та документації, і менеджер проектів О.М.Денисенко.

У захоплюючих поєдинках і студенти, і команда банку продемонстрували неабиякі тенісні таланти та волю до перемоги. Атмосфера панувала доброзичлива й дружня, турнір залишив приятні враження в учасників, уболівальників та організаторів. На завершення турнірної програми представники UKRSIBBANK BNP Paribas Group привітали студентів та вручили їм подарунки.

Інф. кафедри фізвиховання

Зліва направо: Е. Константинова, О. Третяк, А. Демчишин, О. Кібко, М. Муравйов, І. Когутяк

до 120-річчя КПІ

Алея зірок: золоті імена Київської політехніки

Золоті імена КПІ ім. Ігоря Сікорського – це гордість не тільки університету, але й усієї нашої держави. Прізвища багатьох з них увічнені на Алеї зірок перед історичним першим корпусом, яку було закладено в 2014 році. Тепер вона налічує вісімдесят зірок. Продовжуємо публікувати короткі розповіді про тих, чиї імена викарбувані на граніті. (Початок див. у №22 від 30.08.2018 р. та №27 від 4.10.2018 р.)

Дмитро Павлович Григорович (1883 – 1938)

Український авіаконструктор, творець першого гідроплана.

Народився у трудовій інтелігентній сім'ї. Навчався в реальному училищі, у 1902 р. вступив на механічне відділення Київського політехнічного інституту та почав відвідувати повітроплавний гурток КПІ. Тут і "захворів" авіацією на все життя.

Перед закінченням КПІ поїхав до бельгійського міста Льєж, де вивчав аеродинаміку і теорію двигунів. Перший свій спортивний біплан Г1 потужністю 25 кінських сил Григорович побудував з бамбука і випробував 10 січня 1910 р. Розробками Григоровича зацікавився Федір Терещенко, який також навчався в Київському політехнічному інституті і мріяв стати авіатором. Невдовзі з'явилися спортивні аерoplани – Г2 і Г3, де конструктором і виконавцем усіх робіт був Григорович, а меценатом – Терещенко.

З 1912 р. Д.Григорович – технічний директор заводу 1-го Російського товариства повітроплавання. У 1913 р. сконструював свій перший літаючий човен М-1, у 1916 р. – літаючий човен М-9 та перший у світі гідролітак-винищувач М-11. У вересні 1916 р. лейтенант Ян Нагурський першим у світі зробив на літаючому човні М-9 дві "мертві" петлі поспіль; нікому повторити "петлю Нестерова" на літаючих човнах інших конструкцій не вдалося.

За роки Першої світової війни конструкторське бюро Д. Григоровича створило понад 10 типів гідролітаків. Вони вироблялися в США, Великій Британії, Італії та Франції за проектами, які продав за кордон уряд Росії.

1 червня 1917 р. Григорович заснував свій власний дослідний авіабудівний завод. Під час голоду в Петрограді переїхав із родиною до Києва, потім – до Одеси. У 1919 р. працював у Катеринославі, Сімферополі, Севастополі. У 1922 р. Григоровича призначено технічним ди-

ректором і начальником КБ Державного авіаційного заводу №1 у Москві. У 1923 р. за його участю спроектовано перший радянський винищувач I-1, а через рік – I-2. У 1925 р. конструктора призначено керівником відділу морсько-го дослідного літакобудування на Державному авіаційному заводі №23 в Ленінграді.

1 вересня 1928 р. Григорович був заарештований, звинувачений у шкідництві і ув'язнений до Бутирської тюрми. Протягом 1929–1931 рр. працював у ЦКБ-39 ОГПУ разом із М.Полікарповим. У квітні 1930 р. вони створили винищувач I-5.

10 липня 1931 р. Дмитро Григорович отримав свободу. Газета "Правда" надрукувала постанову Центрального виконавчого комітету СРСР: "...Амністувати... Головного конструктора з дослідного літакобудування Григоровича Дмитра Павловича, який розказався у своїх передніх вчинках і напруженою роботою довів своє розкаяння. Нагородити його грамотою ЦВК Союзу РСР і грошовою премією у 10 000 рублів".

Навесні 1938 р. Григоровича призначають керівником щойно організованого КБ у Новосибірську. Але до Сибіру він не доїхав: занедужав і 26 липня того ж року на п'ятдесяти шостому році життя помер від лейкемії.

Д.П.Григорович

Літаючий човен М-5

Загалом Д.П. Григорович створив 80 літаків різноманітних типів, під його керівництвом працювали С. Корольов, С. Лавочкин, М. Камов, В.Шавров, які згодом стали відомими конструкторами авіаційної і ракетної техніки.

Володимир Петрович Григор'єв (1883 – 1922)

Український авіаконструктор. Головний інженер заводу "Мотор Січ" (1921).

Народився в сім'ї військових. У 1894 р. вступив до Київського реального училища, у 1902 р. – на механічне відділення Київського політехнічного інституту. Через брак коштів і слабке здоров'я його кілька разів відраховували з інституту, у зв'язку з чим він навчався до 1915 р.

Найвдалішим результатом його тодішньої технічної творчості став горизонтально-шпіндельний верстат спеціального типу для свердління отворів і подовжніх пазів у колесах артилерійських гармат та інших виробах. Проект був схвалений технічним відділом заводу "Arsenal", а верстат виготовлено на Тульському збройовому заводі.

З 1910 р. Григор'єв поринув в авіацію, став членом Київського товариства повітроплавання, членом його науково-технічного комітету. У 1909 – 1915 рр. працював на заводі Ф.Терещенка: креслярем, завідувачем майстерень, техніком-конструктором, начальником технічного бюро, помічником директора. У 1911 р. навчався у Франції, закінчив авіаційну школу, стажувався в аеродинамічній лабораторії Ейфеля.

У 1916 р. відряджений до авіаційних майстерень КПІ, де під його керівництвом спроектовано літак, у конструкції якого використано ідею змінного кута атаки несучих поверхонь. Із липня 1917 р. він завідує авіаційними майстернями КПІ (організував школу авіатехніків та механіків). У 1919 р. працював начальником спочатку технічно-господарського, а потім науково-технічного відділів Головного управління Військово-повітряного флоту України. У цей період опублікував роботу свого французького вчителя Ейфеля "Опір повітря в авіації", підготував довідник для авіаконструкторів, монтерів і авіатехніків, написав кілька науково-популярних статей з авіації.

З 1921 року перебував у м. Олександрівськ (нині – Запоріжжя) на заводі авіадвигунів "Дека" для обстеження стану справ та організації ремонту авіатехніки. Це було молоде, створене перед самою революцією відділення петроградського "Акціонерного товариства електромеханічних споруд", яке першу дослідну серію авіадвигунів типу "Мерседес", зібраних виключно з вітчизняних матеріалів і комплектуючих, випустило в листопаді 1916 р. Новий завод отримав назву "Державний авіаційний завод № 9". 2 січня 1921 р. Григор'єва призначили його головним інженером і, одночасно, завідувачем його літакобудівного відділу. Але за станом здоров'я 22 вересня 1921 р. він подав у відставку через туберкульоз легень і повернувся до Києва. Помер 4 травня 1922 року.

Довгий час ім'я Володимира Петровича Григор'єва було забутим, лише в 1957 р. на його могилі на Солом'янському кладовищі встановлено пам'ятник.

Інф. "КП"

ОГОЛОШЕННЯ

З нагоди 120-річчя заснування університету та у рамках проведення щорічного мистецького конкурсу "Таланти КПІ"

в Картильній галереї ЦКМ КПІ ім. Ігоря Сікорського розпочато прийом художніх робіт, присвячених цій визначній даті!

Приймаються оформлені роботи за номінаціями:
живопис, графіка, декоративно-прикладне мистецтво та вишивка.

Виставка відкриється на початку листопада у виставковій залі корпусу №7.
Роботи приймаються до кінця жовтня.

За довідками звертайтесь:

Картинна галерея ЦКМ КПІ ім. Ігоря Сікорського, к. 201, тел. 204-91-35.

Фінал Ліги сміху КПІ

Ліга сміху КПІ – перша офіційна студентська Ліга сміху. Сезон розпочався ще минулого року, а саме 3 жовтня, коли зібралися команди, що мали на меті спробувати свої сили в новому проекті. Пізніше, 7 листопада, на гала-концерті шестеро зіркових тренерів, випускників КПІ, обрали 12 команд. Серед тренерів та їх команд дійшли до фіналу: Анна Гресь і "Енергетики", Віталій Катан (замінив Олександра Гаєнка) і "Серпень", Євген Янович з командами "2x2" і "Жіноча команда факультету лінгвістики", Сергій Бриль і "10 різних".

І ось 4 жовтня 2018 р. Зал ЦМК потроху заповнюється глядачами. Лунає гімн Ліги сміху, і на сцену вибігають фіналісти – саме цього вечора вирішувалося, хто ж стане першим чемпіоном гумору КПІ.

Команди зіграли два конкурси: полотно і стем із зірковим другом тренера. Першими розпочали "Енергетики" та Анна Гресь в образі Харлі Квін. Її яскраве перевтілення принесло команді 4 бали. Наступними були "2x2", які вишили заплутати Євгена Яновича і вийшли в костюмах команди лінгвісток. Проте тренерської любові вистачило на дві команди, і "2x2" у цьому переконалися – 5 балів за виступ! Сергій Бриль виришив допомогти з перемогою "10 різним" і покликав декого більш досвідченого – "Матадори Політеху" знову на сцені і приносять команді 4 бали від інших тренерів.

Команда "Серпень" сумує за Олександром Гаєнком, проте все ж іде на співпрацю з

новим тренером – Віталієм Катаном. Його перевтілення в Коломойського приносить хлопцям 4 бали. Ефектний вихід "Жіночої команди факультету лінгвістики" в костюмах овочів-чемпіонів збив Євгена Яновича з пантепуки, як і шампанське, яке виконує мрії. Проте одну з мрій дівчат виконано – за полотно вони отримують 5 балів!

Наступним конкурсом був стем, в якому взяли участь: Ілля Луценко (команда "Крупа") та "10 різних" з новою версією шоу "Орел&Решка", Олег Маслюк (актор студії "Мамахохотала") та "Жіноча команда факультету лінгвістики" в оновленій казці про Білосніжку і 7 гномів, Влад Куран (команда "Ветерани косміческих войск") і "2x2", "Енергетики" і Олександр Станкевич (команда "Одесские мансы"), "Серпень" і Абрам Оганесян (команда "Николь Кидман") в образі таксиста.

За результатами обох конкурсів однакову кількість балів набрали дві команди Євгена Яновича, тому за правилами гри вони потрапляють у батл. У залі та на сцені зростає напруження, адже тренери до останнього вагаються, кому слід віддати голос. Голоси чотирьох тренерів поділились порівну, тому вирішальній вибір за Анною Гресь. Жіноча солідарність спрацьовує – переможцями первого сезону Ліги сміху КПІ стають дівчата!

"Жіноча команда факультету лінгвістики"

Наташа Омельченко, капітан "Жіночої команди факультету лінгвістики": "Передати емоції під час виступу неможливо. Коли аплодує весь зал, коли відчуваєш підтримку глядачів – розумієш, що купа роботи над сценарієм була недаремною. Ми дуже вдячні нашому тренеру, який вірив у нас і зробив усе можливе, щоб ми перемогли!"

Саме переможці отримують можливість представити наш університет на фестивалі "Ліги сміху 2019" в Одесі, тому вітаємо дівчат і бажаємо яскраво виступити там!

Катерина Радзівілок, ВПІ

Острів Джарилгач

Усяка місцевість, а гарна тим більше, має свої секрети і легенди, своїх улублених героїв і міфи про них, що тепер називаються "надуманою" правдою. Дивний і прекрасний острів Джарилгач, що в Херсонській області. Прекрасний природою і чистим морем, тваринами, рослинами, пейзажами, пляжами. Дивний – історію і значенням.

Як і будь-який поважний географічний об'єкт, Джарилгач з'явився не просто так. Є острови, створені велетнями; деякі, за переказами місцевого населення, є спиною величезної риби; деякі

Острів, створений богинею

наміті могутніми ріками, що нанесли річковий пісок на нове місце. З Джарилгачем – усе просто і зі смаком: він був створений богинею (одна з версій для туристів).

Прекрасна Іфігенія, не бажаючи бути дружиною легендарного героя Ахіла, побігла до моря, щоб назавжди поринути у хвили. Але богиня Артеміда, бажаючи врятувати свою вірну жрицю, почала сипати перед нею пісок. І чим довше та бігла, тим протяжнішою стала піщана доріжка. Так з'явився Джарилгач і ще добра сотня кілометрів піщаних пляжів, що доходили аж до краю Тендрівської коси. Острів відокремлюється від суши вузькою морською протокою, яка і допомагає створити та зберегти неповторну атмосферу.

Джарилгач – це острів любові і моря, зірок і пісень під гітару, дельфінів і маяків, муфлонів і ланей, піску, мушель, релаксу і мрій. Кожен уявляє його по-своєму. Проте він не схожий ні на що. Харизматичний, сильний, мовчазний. Дуже гарний. Трохи відсторонений. Але дуже щедрий. Він роздає – ось просто так! – спокій, енергію, красу і щастя. Дуже тактовний, не ставить зайвих запитань. Ти приїхав – значить, тобі треба. До того ж – кожному свое.

І Джі не підводить. Ніхто не залишається без подарунка, без уваги. Острів енергії і спокою, сили і ніжності, знання і прийняття. Якщо чесно, це нерівний обмін – адже ми залишаємо йому свої печалі і страхи, занепокоєння і втому. Та життя мудре. Воно знає, що острів впорається з тим, з чим не можемо впоратися ми.

Довідково: Джарилгач – найбільший за площею і другий за довжиною острів в Україні і Чорному морі, не заселений. Входить до національного природного парку "Джарилгацький". Його згадували у своїх творах античні історики Пліній і Геродот, географ Птоломей. Випас великої рогатої худоби та овець перетворив місцевість на пустелю в середині минулого століття. Нині основні елементи рельєфу – піщані дюни (подекуди залишені), прибережні болотисті низовини, лимани, піщані коси. Близько 7 км Джарилгацької затоки відділяють його від міста Скадовськ, звідки можна дістатися кораблем, яхтою, катамараном. Протяжність острова із заходу на схід – близько 42 км, із півночі на південь – 4,6 км. Значна частина території знаходитьться нижче рівня моря. Середня температура влітку 22–24°C. Це робить острів привабливим для відпочивальників і туристів.

Н. Вдовенко

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут
імені Ігоря Сікорського»
<http://www.kpi.ua/kp>

03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
gazeta@kpi.ua
тел. ред. 204-85-95; ред. 204-99-29

Головний редактор
В.В. ЯНКОВИЙ

Провідні редактори

В.М. ГНАТОВИЧ

Н.С. ЛІБЕРТ

Додрукарська підготовка
материалів

О.В. НЕСТЕРЕНКО

Начальник відділу
зөв'язків зі ЗМІ

Д.Л. СТЕФАНОВИЧ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й. БАКУН

Л.М. КОТОВСЬКА

Коректор

О.А. КІЛІХЕВИЧ

РЕєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня КПІ ім. Ігоря Сікорського,
видавництво «Політехніка»,
м. Київ, вул. Політехнічна, 14,

корп. 15

Тираж 500

Відповідальність за достовірність
інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається
з авторською.